

Informeren gemeenten over detentie voor re-integratie van ex-gedetineerden

Als Federatie Opvang maken we graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren uw concept AMvB voor de wijziging van het 'Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens' in verband met het verstrekken van justitiële gegevens over begin en einde vrijheidsbeneming aan gemeenten ten behoeve van de re-integratie van ex gedetineerden.

Het besluit kan ertoe bijdragen, dat de (voortzetting van) de zorg en ondersteuning na detentie direct kan starten en dat de betrokken burgers niet dakloos op straat belanden. In dat laatste geval is de kans op recidive namelijk zeer groot.

Tijdig beschikken over informatie

We vinden het in het algemeen een goede zaak dat de gemeenten tijdig kunnen beschikken over informatie aangaande de detentie van burgers. Daarmee kan de voorbereiding op de re-integratie zo vroeg mogelijk starten en kan de kans op recidive verkleind worden. Een vroege start leidt tot vermindering van criminogene factoren en een vergroting de beschermende factoren.

Gemeenten worden op deze wijze gestimuleerd tot een actief beleid om de 5 basisvoorwaarden op orde te gaan krijgen. Het betreft het hebben van een identiteitsbewijs, van onderdak, van inkomen (of onderwijs), het aanpakken van schulden en continuïteit van zorg.

De informatie kan, in combinatie met een actief re-integratiebeleid, ertoe bijdragen, dat gemeenten snel beschikkingen afgeven voor zorg en ondersteuning en dat de kans op passende huisvesting en passend werk voor cliënten met complexe problematiek groter wordt. Voorwaarde is uiteraard, dat voldoende passende zorg en ondersteuning is ingekocht en cliënten dus niet worden geconfronteerd met wachtlijsten. Vooral ex-gedetineerden zonder vaste woon- of verblijfsplaats verdienen aandacht. Voor deze groep moet met het regelen van passende huisvesting moet zo vroeg mogelijk beginnen.

Actief re-integratiebeleid

Veel gemeenten voeren een actief re-integratiebeleid en werken daarbij samen met diverse aanbieders van zorg en ondersteuning, waaronder leden van de Federatie Opvang. Deze aanbieders bieden bijvoorbeeld WMO gefinancierd beschermd wonen en begeleiding bij (de voorbereiding op) zelfstandig wonen. Gedurende de periode dat de cliënt nog een forensische titel heeft, komt de financiering voor rekening van J en V. Het beeld dat wij hebben van de samenwerking tussen deze aanbieders en de gemeenten is wisselend. Soms verloopt deze samenwerking heel goed en soms is veel verbetering mogelijk en wenselijk.

Gemeenten hebben overigens ook belang bij een goede uitwisseling van informatie over personen met een justitiële titel die buiten de PI zorg en ondersteuning krijgen. Ook deze groep zal na afloop van de titel een beroep doen op gemeentelijke voorzieningen.

Regionale samenwerking en afstemming

De samenwerking wordt veelal, samen met diverse andere stakeholders, in regionaal verband vormgegeven. Denk dan bijvoorbeeld aan de samenwerking binnen de veiligheidshuizen of regionale casus overleggen.

Een goede samenwerking tussen de penitentiaire inrichting (PI), de gemeente, de hulpverleners en de reclassering is essentieel. De cliënt is erbij gebaat als de hulpverlening al in de PI kan starten. Op die manier ontstaat een goed zicht wat de cliënt straks nodig heeft, maar ook van wat hij kan en wil met zijn toekomst.

Ook aanbieders van zorg en ondersteuning worden graag geïnformeerd als een van hun (ambulante) cliënten wordt opgenomen in de PI.

Geen woning

Het komt helaas nog regelmatig voor, dat ex-gedetineerden geen woning hebben als ze vrij komen. Zonder plek om te wonen komen de overige re-integratiedoelstellingen ook niet dichterbij.

Privacy

Let bij het uitwisselen van informatie wel op de privacy van betrokkenen. Bij alle gemeenten ligt de uitdaging om uiterst zorgvuldig om te gaan met gegevens over (ex)-gedetineerden. De aanbieders van zorg en ondersteuning hebben alleen relevante informatie nodig van (potentiele) cliënten waar zij ook daadwerkelijk mee te maken krijgen. Deze aanbieders mogen van hun gemeenten verwachten dat ze tijdig worden ingeschakeld zodra ex-gedetineerden met complexe problematiek vrij komen.

In bijzondere gevallen is het uitwisselen van alleen informatie over de naam van de burger en begin en einde van de detentie onvoldoende. Heb ook oog voor het belang van slachtoffers en andere burgers die betrokken zijn geweest bij mediagevoelige delicten.

Uitwisseling tussen gemeenten

Voor een deel van de ex-gedetineerden is het wenselijk dat zij terugkeren naar een andere gemeente dan de gemeente van herkomst. De informatie uitwisseling tussen gemeenten onderling verdient daarom ook de nodige aandacht. Zolang nog niet bekend is, naar welke gemeente een cliënt zal uitstromen, kan de verantwoordelijke gemeente nog geen voorbereidingen treffen. Het zou goed zijn als, naar analogie van de jeugdzorg, nadere afspraken over de verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeenten tot stand komen.

Actieve betrokkenheid van alle gemeenten

Een deel van de gemeenten voert (nog) geen actief re-integratiebeleid. In die gevallen loopt het moeizaam in de samenwerking tussen de gemeenten en de aanbieders van zorg en ondersteuning voor ex gedetineerden. Het lijkt dan, dat de betrokken gemeente liever zou zien, dat de cliënt in kwestie naar een andere gemeente vertrekt. We weten dat het Ministerie van Justitie en Veiligheid al veel doet om gemeenten te helpen om tot een actief re-integratiebeleid te komen, maar die inspanningen blijven nodig en moeten misschien nog worden geïntensiveerd.

Drs. J. Laurier

Voorzitter Federatie Opvang